

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين سيدنا محمد و على آله وصحبه أجمعين.

هدف از آفرینش انس و جن

عبدت خداوند عزوجل است، خداوند فرماید: وما خلقت الجن والإنس إلَّا ليعبدون ما أريد منهم من رزق وما أريد أن يطعمون. الذاريات ٥٧-٥٨.

جن و انس را نیافریدم بجز برای آنکه مرا بندگی کنند، از آنان هیچ روزی ای نمیخواهم، ونمیخواهم که به من خوراک دهند. انگیزه بعثت پیامبران هدایت بشر برای عبادت خداوند بوده است، چنانکه فرماید: ولقد بعثنا فی کل أمة رسولًا أن عبدوا الله واجتنبوا الطاغوت. النحل ٣٦ . به یقین در هر امتی رسولی برانگیختیم که خدا را بندگی کنید و از طاغوت بپرهیزید.

عبادت معنا و مفهومی وسیع و گسترده دارد، و شامل هر عملی که جلب رضایت و خشنودی خداوند، و دوری از منهیات میباشد، اما متأسفانه بعضی عبادت را منحصر در عمل به ارکان اسلام دانسته، در صورتیکه رسول الله ﷺ میفرماید: ((الإيمان بعض وسبعون أو بعض وستون شعبه! أعلاها شهادة أن لا إله إلَّا الله وأدناها إماتة الأذى عن الطريق)). متفق عليه. ایمان هفتاد و چند و یا شصده شعبه است، بالاترین درجه ایمان شهادت به یکتائی خداوند است، و کمترین درجه آن سد معبر از راه و مسیر مردم میباشد.

و توسل از مهمترین انواع عبادتها است، که عظمت آن بر بسیاری مخفی است، و برای تقرب به خداوند توسل غیر مشروع انجام میدهند، که آنها را به ورطه شرک وارد میکند.

خداوند میفرماید: يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله وابتغوا إلية الوسيلة وواجهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون. المائدۃ ٣٥ . ای مؤمنان از خدا بترسید، و برای تقرب به خدا وسیله بجوبیه، و در راه او جهاد کنید تا اینکه رستگار شوید. توسل عبارت است از وسیله قرار دادن هر نوع عمل صالحی که موجت رضایت خدا و تقرب بدو گردد.

کتاب مزبور که نوشه دانشمند محترم شیخ عبدالعزیز بن عبدالله الجھنی در موضوع توسل است مباحث بسیار با ارزشی ارائه داده است، امید است که با ترجمه این کتاب به عزیزان فارسی زبان خدمتی متواضعانه کرده باشم، از خداوند خواهند آنرا خالص برای رضا و خشنودی خود قرار فرماید .

توسل: بوسیله چیزی به کسی نزدیکی جستن، وسیله قرار دادن، دست بدامن شدن، درخواست، تقاضا، التماس. مشروع: آنچه مطابق شرع باشد و شرع آنرا روا و جائز بداند، شرعی .

ممنوع: منع شده، بازداشتہ شده، نهی شده، غیر جائز. وصلی الله علی محمد وآل وصحبه.

برابر با

۱۳۸۰/۵/۱۳ هـ . ش

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه أجمعين أما بعد:

کسی که در تاریخ و سیرت رسول الله □ دقت کند درک خواهد کرد که ایشان در میان مردمی مبعوث شدند که در مورد مردگان و اولیاء غلو می‌کردند، و این غلو و زیاده روی سبب خارج شدن آنها از دین ابراهیم خلیل □ شده بود.

و واضح است که دین ابراهیم □ دعوت مردم بسوی یگانه پرستی بود، و همچنین معلوم است که عبادت انواع مختلفی دارد، از آن

جمله:

احسان، نماز، زکات، سایر ارکان اسلام، دعا، ذبح، نذر، طلب کمک، فریادرسی، پناه جستن، بیم و ترس، امید، رغبت و رهبت و غیره می‌باشد.

دينداری قبل از بعثت رسول الله □ و رد بر آن

عرب جاهلیت بعضی از انواع عبادتهای فوق را برای غیر از خدای یکتا انجام می‌دادند، و معتقد بودند که اولیا نزد خداوند مکانت و منزلت عظیمی دارند، و می‌توانند نیازها و خواسته‌های آنان را به خداوند برسانند، مانند بت لات که در شهر طائف() و اطرافش پرستش می‌کردند، آن بت نام مردی صالح و نیکوکار بود که قبل از مردن به مردم کمک می‌کرد، او مخصوصاً حاج خانه خدا را کمک می‌کرد، و به آنها یک نوع از غذا که آنرا (سویق)() گویند هدیه می‌داد.

وقتی از دنیا رفت مردم به خوبی از او یاد می‌کردند و قبر او را زیارت می‌کردند، سپس گبدی را بر او ساختند و به او توسل می‌جستند، و قبر او را طواف می‌کردند، و برای رفع نیازها و مشکلاتشان از او کمک می‌خواستند، و در مورد بت‌های دیگر بنام عزی می‌جستند، و قبر او را طواف می‌کردند، و برای رفع نیازها و مشکلاتشان از او کمک می‌خواستند، و در مورد بت‌های دیگر بنام عزی و منات نیز اینچنین بود.

چنانکه خداوند می‌فرماید: أَفَرَآتُمُ الْلَّاتَ وَالْعُزَّىٰ (۱۹) وَمَنَّا اللَّاثِلَةُ الْأُخْرَىٰ (۲۰) أَكُمُ الدَّكْرُ وَلَهُ الْأَنْثَىٰ (۲۱) تِلْكَ إِذَا قِسْمَةً ضِيزَىٰ (۲۲) إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآباؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ . النجم: ۲۳.

[آیا چنین می‌بینید (و اینگونه معتقدید) که لات و عزی و منات، سومین بت دیگر (معبد شما و دختران خدایند، و دارای قدرت و عظمت می‌باشند؟). آیا پسر مال شما باشد، و دختران مال خدا؟! (در حالی که به گمان شما دختران کم ارزش تر از پسرانند؟!) در این صورت، این تقسیم ظالمانه و ستمگرانه ای است . اینها فقط نامهای (بی محتوی و اسمهایی بی مسمی) است که شما و پدرانتان (از پیش خود) بر آنها گذاشته اند. هرگز خداوند دلیل و حجتی (بر صحت آنها) نازل نکرده است.]

در حالیکه می‌دانستند بتھایی که از آنان طلب کمک می‌کنند هیچ چیز را نیافریده اند، و هیچ رزق و روزی و زندگی و مرگی را در

اختیار ندارند، و هیچ چیزی نمی‌توانند انجام دهند، چنانکه خداوند درباره مشرکین چنین می‌فرماید: **فُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْنَ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدْبِرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقْلٌ أَفَلَا تَتَسْقُونَ** ۱۳). سوره یونس.

[بگو: چه کسی از آسمان و زمین به شما روزی می‌دهد؟ یا کیست که حاکم بر گوش و دیدگان است؟ و کیست که زنده را از مرد
بیرون می‌آورد و مرد را از زنده بیرون می‌آورد؟ و کیست که کار (هستی) را تدبیر می‌کند؟ خواهند گفت: خدا . پس بگو: آیا پروا
نمی‌کنید؟].

منظور آیه این است که از آنجاییکه خداوند همه کارها را انجام می‌دهد پس چرا از خداوند نمی‌ترسید تا بدینوسیله عبادت را فقط
برای او انجام دهید، کما اینکه او را آفریننده قرار داده اید.

پس از اینجا معلوم می‌شود که مردم زمان جاهلیت منظورشان از طلب دعا از این بتھا، فقط قربت به خداوند بوده است چون گمان
می‌برند که خداوند دعای اینها را اجابت کرده، و خواسته آنها را برآورده می‌کند، و این نهایت کوتاهی در حق خداست، چون خدا
مانند بشر نیست تا اینکه به کمک نیاز داشته باشد، اما بشر به کمک نیاز دارد زیرا به همه چیز احاطه ندارند .

و از آنجا معلوم می‌شود کسی که غیر از خدا به فریاد طلب و از او چیزی بخواهد که غیر از خدا انجام آن کار را نمی‌تواند او مشرک
است، چنانکه خداوند این شبھه را بیان فرموده است: **إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادُ أَمْثَالِكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلَيَسْتَجِيبُوْ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ** ۱۹۴). سوره الأعراف.

[بتھایی را که بجز خدا فریاد می‌دارید و می‌پرسید، بندگانی همچون خود شما هستند (و کاری از آنها ساخته نیست و نمی‌توانند
فریاد رس شما باشند). آنان را به فریاد خوانید و (از ایشان استمداد جویید) اگر راست می‌گویید (که کاری از ایشان ساخته است) باید
که به شما پاسخ دهند (و نیاز شما را بر آورده کنند)].

خداوند در قرآن کریم ذکر کرده اند که این مردگان دعای مددخواهان را نمی‌شنوند، و فرضًا اگر هم بشنوند نمی‌توانند آنرا اجابت
کنند، و روز قیامت این عمل را انکار می‌کنند. و عملشان به نص قرآن شرک گفته شده، چنانکه خداوند می‌فرماید: **إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَا سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُفُّرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكُمْ مِثْلُ خَبِيرٍ** ۱۴). سوره فاطر.

[اگر آنها را به فریاد بخوانید صدای شما را نمی‌شنوند و به فرض اگر بشنوند، توانایی پاسخ گویی به شما را ندارند، و (گذشته از
این) در روز قیامت انباشگری و شرک ورزی شما را رد می‌کنند (و می‌گویند: شما ما را پرسش نکرده اید و بی خود می‌گویید) و
هیچ کسی همچون (خداوند) آگاه از احوال آخرت، بگونه قطع و یقین، از چنین مطالبی تو را با خبر نمی‌سازد] پس هر مردی ایکه
چون از آنها کمک خواسته شود استجابت نمی‌کند چنانکه می‌فرماید: **إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى** ۸۰). سوره النمل.

[بی گمان تو نمی‌توانی مرده دلان (زنده نما) را شنوا بگردانی].

وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْقُبُورِ(22). سوره فاطر.

[و تو نمی‌توانی مردگان آرامیده در گورها را شنوا گردانی].

مردگان از غیب خبر ندارند حتی رسول الله ﷺ، پس دیگران چگونه می‌توانند از غیب باخبر باشند، و چگونه شخص مرده می‌داند که
فلانی به نزد قبر او آمد و از او مدد خواست، خداوند می‌فرماید: قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ
لَا سْتَكْثِرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَنَى السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ(188). سوره الأعراف.

[بگو که من مالک نفع و ضر خویش نیستم، مگر آنچه خدا بر من خواسته، و اگر من از غیب جز آنچه بوحی می‌دانم، آگاه بودم، بر
خیر و نفع خود همیشه می‌افزودم، و هیچ گاه زیان و رنج نمی‌دیدم، من نیستم مگر رسولی ترساننده، و بشارت دهنده مؤمنان].
پس اینها از کسانی مدد می‌خواهند که وجود ندارند، و طلب شفاعت به جاه و منزلت آنها جایز نیست، زیرا خداوند مشرکین عرب را
کافر دانستند، چون از مردگان طلب شفاعت می‌کردند، با اینحال که می‌گفتند: مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقْرَبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَی(3). سوره الزمر.
[ما آن (بتها) را نمی‌پرسیم مگر برای اینکه ما را به درگاه خدا مقرب گردانند].

يعنى ما آنها را به فریاد نمی‌طلبیم زیرا به فریاد طلبیدن همان عبادت است. این مطلب در صفحات آینده ذکر خواهد شد و آنها را به
شفاعت طلبیدن بزرگترین اشتباه است. زیرا خداوند می‌فرماید: مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ(255). سوره البقره.
[چه کسی جرأت دارد در پیشگاه او بشفاعت برخیزد مگر بفرمان او].
و می‌فرماید: وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى(28). سوره الأنبياء.

[و هرگز آن مقربان درگاه، از احدي جز آنکس که خدا از او راضی است، شفاعت نمی‌کنند].

و او سبحانه طلب شفاعت از مردگان جایز نمی‌داند، زیرا مرده قدرت در شفاعت ندارد، پس چگونه از کسیکه نمی‌تواند کاری انجام
دهد طلب شفاعت می‌کند، پس شفاعت از کسی خواسته می‌شود که می‌تواند آنرا انجام دهد، و آنهم خداوند متعال.

شفاعت حق

پس از خداوند می‌خواهیم تا لطف خود را در روز قیامت با بهره مند شدن از شفاعت صالحین بما عطا فرماید، حال چه این شفاعت
برای کسی باشد که مستحق آتش دوزخ است، و چه برای بالا بردن درجات ما در بهشت، و همانند اینها.

و هیچ شفاعت کننده ای نمی‌تواند شفاعت کند مگر با اجازه خداوند، اگر هم از فرشتگان مقرب و یا پیامبر فرستاده شده ای باشد،
پس چه رسد به کسی که منزلت او کمتر و کوچکتر است.

خداوند می‌فرماید: وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنِ يَشَاءُ وَيَرْضَى(26). سوره

[چه بسیار فرشتگانی که در آسمانها هستند و (با وجود عظمت و بزرگواریشان) شفاعت ایشان سودی نمیبخشد و کاری نمیسازد]

مگر بعد از آنکه خدا (به شفیع) اجازه دهد، و (از مشفوع له) راضی و خشنود گردد]. و میفرماید: **بَنَذَا الَّذِي يَشْفُعُ عِنْدَهُ** ۲۵۵).

سوره البقره.

[کیست آنکه در پیشگاه او میانجیگری کند مگر با اجازه او؟]

و میفرماید: **وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشِيتِهِ مُشْفِقُونَ** ۲۸). سوره الأنبياء.

[و آنان هرگز برای کسی شفاعت نمیکنند مگر برای آن کسی که (بدانند) خدا از او خشنود است و همیشه از خوف خدا ترسان و هراسانند].

پس بنابر این شفاعت بر دو نوع تقسیم میشود:

اول شفاعت مشروع (جایز):

آنهم مخصوص اهل اخلاص است و فقط از خداوند طلب میشود، و از هیچ کس خواسته نمیشود مگر خداوند، زیرا چنانکه قبلًا ذکر کردیم هیچ کس شفاعت نمیکند مگر با اجازه خدا، و رضا و خشنودی او تبارک و تعالی، و اینکه از کسی که در باره او شفاعت میشود راضی باشد، پس اگر برای کسی که در باره او شفاعت میشود، موحد و یکتاپرست باشد، شفاعت، شفاعت کنان بیاذن الله برایش نفع میرساند، حال چه آن شفاعت کننده از پیامبران و یا انبیاء و یا صدیقین و یا اولیاء و یا از صالحین باشد .

دوم شفاعت منفی (غیر جایز):

آنهم شفاعتی است که از غیر خدا خواسته میشود، مانند کسی که از مردگان، یا غایب، یا جن شفاعت بخواهد، زیرا از کسی که قدرت و استطاعت آنرا ندارد خواسته میشود، و قبلًا ذکر شد که در قرآن آمده که مردہ نمیشنود، و غایب از غیب خبر ندارد، و همچنین اولیاء الله و صالحین مردگان نمیدانند آیا کسی نزد قبرشان آمده و از آنها مدد خواسته یا از آنها طلب شفاعت کرده، و مانند اینها یا خیر .

پس از اینجا معلوم میشود که برای کافر و مشرک شفاعت نمیشود، و از جمله آنها کسانی هستند که غیر از خدا را میطلبند، و یا ذبح و نذر را برای غیر از خدا انجام میدهند.

خواننده باهوش و زیرک: خداوند میفرماید: **وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلِقُونَ** ۲۰) **أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْرُونَ** ۲۱) آیان یعنی آنکه اینها میخواهند خود را از خدا میشوند). سوره النحل.

[و بدانید آنچه را غیر از خدا میخوانید او چیزی خلق نکرده، و خود نیز مخلوق است، اینها مرده و از زندگی بی بهره اند، و هیچ حس و شعور ندارند که در چه هنگام مبعوث میشوند].

یعنی آن اولیاء و صالحین مرده اند و زنده نیستند، و آنها از مردگان چیزی خواستند که در مقدور آنها نیست، بخلاف اینکه مرد

صالح و نیکوکار زنده باشد، در اینحال جایز است که از او چیزی که می‌تواند خواست، مانند اینکه بگوئی: ای شیخ از خدا این و این را برای من بخواه، یا بگوید: ای فلانی به من کمک کن تا بدهیم را بپردازم، یا به من کمک کن تا این بار را بر سواریم حمل کنم، و مانند آنچه در استطاعت یاری اوست.

بعد از اینکه بطور خلاصه موجزی از حال اهل جاهلیت و نادان که رسول اکرم ﷺ به فرمان خدا با آنها جنگید، اگر واقع مردم مسلمان را نگاه کنیم در خود این سؤال مطرح می‌شود که: چه فرقی بین آن نادانان و جاهلان، و بین کسانی که اولیاء و صالحین مردگان یا غایبها را نداء می‌کنند و در این زمان است وجود دارد؟

و در جواب می‌گوییم: هیچ فرقی بین این دو گروه وجود ندارد، آنهم از چند نکته:

۱ - آنها اعتقاد دارند که از ملک خدا هیچ چیز ندارند، و همچنین اهل این عصر به نزد قبرهای اولیا و صالحین رفته همین اعتقاد را دارند، در حسین بن علی رضی الله عنہما، و عبدالقادر الجیلانی، و السید البدوی رحمهم الله و غير از اینها که از ملک خدا هیچ چیز ندارند.

۲ - اهل جاهلیت این اعتقاد داشتند که صالحین مرده نزد خدا جاه و منزلت دارند، پس نیازهای آنها را بسوی خدا می‌رسانند، و معتقدند که آنان را بخدا نزدیک می‌کنند، با این حال خداوند آنان را کافر دانسته است، چنانکه آنها می‌گفتند: هَوْلَاءُ شُفَاعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ ۚ (۱۸). سوره یونس. [اینها میانجی های ما در نزد خدایند]. و گفتند: مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقْرَبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَ (۳). سوره الزمر.

[ما این (بتهای) را نمی‌پرستیم مگر برای اینکه ما را بدرگاه خدا مقرب گردانند.]

و اینچنین است حال کسانی که امروزه به قبرستانها می‌روند آنها نیز همین اعتقادات را در مورد اولیاء دارند.

تطبیق عملی توسل مشروع (جایز) در عهد صحابه ﷺ

دعا عبادت است، چنانکه خداوند تبارک و تعالی دعا را عبادت نامیده فرمودند: وَقَالَ رَبُّكُمْ اذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدُّخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاهِرِينَ (۶۰). سوره غافر.

[پروردگار شما می‌گوید: مرا به فریاد خوانید تا بپذیرم. کسانی که خود را بزرگتر از آن می‌دانند که مرا به فریاد خوانند، خوار و پست داخل دوزخ خواهند گشت].

خداوند دعا را به عبادت تفسیر نمودند، بلکه بطور صریح و واضح در حدیثی که امام احمد وأبوداود وترمذی ونسائی وابن ماجه وابن أبي حاتم وابن جریر وابن حبان وحاکم از رسول الله ﷺ روایت کرده اند که فرمودند: ((إِنَّ الدُّعَاءَ هُوَ الْعِبَادَةُ)). دعا همان عبادت است.

و امام أحمد از حدیث ابی ہریره ﷺ روایت می‌کند که رسول الله ﷺ فرمودند: ((من لم يدع الله عز وجل يغضبه عليه)).

کسیکه خدا را نخواند، خدا بر او خشم و غضب می‌گیرد.

صحابه ﷺ از این حدیث چنان فهمیدند که هر کس غیر از خدا را بخواند مشرک و کافر است، اگر هم طلب او از فرشته ای مقرب و یا پیامبری مرسل باشد، و آنها اینکار را در شدیدترین اوقات و مشکلات هم انجام نمی‌دادند.

در این باره این مثالی از زندگی صحابه بعد از وفات رسول الله ﷺ می‌زنیم.

در خلافت عمر ﷺ قحطی رخ داد، از عباس عم رسول الله ﷺ درخواست شد تا از خدا برایشان طلب باران کند، وقتی در مصلی بودند عمر ﷺ گفتند: ((اللَّهُمَّ إِنَا كَانَ تَوْسِيلُ إِلَيْكَ بَنِيهِنَا فَتَسْقِينَا، وَإِنَا تَوْسِيلُ إِلَيْكَ بَعْمَ نَبِيِّنَا فَاسْقُنَا . . . فَيَسِّقُونَ)).

خدایا ما به رسول تو توسل می‌کردیم، و تو بر ما باران فرود می‌آوردی، و در حال حاضر به عمومی پیامبرت توسل می‌جوییم، پس خدایا بر ما باران فرود آور . . . و خدا بر آنها باران فرود می‌آورد .

پس عباس ﷺ دعا می‌کرد، و آنها آمین می‌گفتند.

چرا صحابه مانند اهل زمان ما از مردگان طلب کمک و شفاعت نکردند؟ در حالیکه آنها داناترین و آگاهترین مردم به حلال و حرام بودند، آنها بودند که پشت سر رسول الله ﷺ به نماز ایستادند، و با او جهاد کردند، و با او به حج رفتند، و با او در مسجد نشسته خطبه گوش می‌کردند، و آنها بودند که از ادب و اخلاق او آموختند .

همچنین مسافت بسوی قبور پیامبران یا اولیاء و مانند آن جایز نیست، زیرا اینکار به شرک منتهی می‌شود. پس به وسیله‌ها همان حکمی تعلق می‌گیرد که به اهداف و نیتها و مقاصد تعلق دارد.

به همین سبب می‌بینیم که رسول اکرم ﷺ مسافت بسوی قبرها را حرام نموده است: ((لا تشد الرحال إلَّا إلى ثلاثة مساجد: المسجد الحرام ومسجدى هذا والمسجد الأقصى)).

سفر (بسوی مساجد) جایز نیست مگر بسوی سه مسجد: مسجد الحرام، و مسجد نبوی، و مسجد الأقصى . و مقصود این است که سفر بسوی قبر شخص صالح و مانند آن صحیح نیست.

ما هم پیامبر را بیشتر از جان خود، و بیشتر از پدر و مادر و فرزند و اهل و مال خود دوست داریم، و صحابه ﷺ و اولیاء و صالحین را نیز دوست می‌داریم، همچنین کسی که آنها را دوست داشت، او را دوست می‌داریم، و کسیکه با آنها عداوت و دشمنی نمود، با او دشمنی می‌کنیم، و می‌دانیم کسی که با ولی خدا دشمنی کند، با خدا به جنگ پرداخته است.

پس آیا دوست داشتن و محبت اینها موجب آن است که آنها را به جای خدا پرستش کنیم؟! و آنان را شبیه و مانند خدا بدانیم؟! و به آنها توسل جوییم؟! و بر قبرهایشان طواف کنیم؟! و برایشان نذر و ذبح و قربانی کنیم؟!

از اینجا پی می‌بریم و می‌فهمیم که طلب غیر از خدا به آنچه قدرت و توانائی آنرا ندارد شرک بخدای سبحانه و تعالی است، مانند

کسیکه نزد قبر أولیاء و صالحین آمده و از آنها طلب نیاز بسیاری کنند، مانند شفای مریض، و بازگشت مسافر، و دادن فرزند به کسی که عقیم و نازاست، و پیدا کردن گم شده، اگر هم بگویند ما معتقدیم که همه چیز از خداست.

پس این معتقدات عیناً شرک زمان جاهلیت است که قبلًا ذکر شده و شرک اکبر نامیده می‌شود. و رسول الله ﷺ برای مبارزه با آن مبعوث شدند.

دلائلی بر اینکه طلب از أولیاء شرک اکبر است:

خداوند می‌فرماید: **فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا** (۱۸). سوره الجن. [پس کسی را با خدا پرستش نکنید].

اجدًا اینجا نکره در سیاق نهی است که بر عموم دلالت می‌کند، یعنی: هیچ چیز با خدا پرستش نمی‌شود، و اینکه طلب غیر از خدا شرک اکبر است که تمامی اعمال را نابود می‌کند، خداوند می‌فرماید: **وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا** (۲۳). سوره الفرقان.

[ما به سراغ تمام اعمالی که آنان انجام داده اند می‌رویم و همه را همچون ذرات غبار پراکنده در هوا می‌سازیم].

و همچنین می‌فرماید: **أَيُّشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ** (۱۹۱) و **لَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ** (۱۹۲) و **إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادًا أَمْتَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاء عَلَيْكُمْ أَدْعَوْمُهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ** (۱۹۳) **إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادًا أَمْتَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ** (۱۹۴) **اللَّهُمَّ أَرْجُلُ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبَصِّرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُوا شُرَكَاءَ كُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنْظِرُونِ** (۱۹۵) **إِنَّ وَلِيَّ اللَّهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّ الصَّالِحِينَ** (۱۹۶) سوره الأعراف.

آیا چیزهایی را انباز خدا می‌سازند که نمی‌توانند چیزی را بیافرینند و بلکه خودشان هم آفریده می‌شوند؟ انبازهای آنان نه می‌توانند ایشان را یاری دهند و نه می‌توانند خویشن را کمک نمایند. (ای بت پرستان) شما اگر انبازهای خود را به فریاد خوانید تا شما را هدایت کنند. پاسخ شما را نمی‌توانند بدھند و خواسته شما را بر آورده کنند. برای شما یکسان است، خواه آنها را به فریاد خوانید، و خواه خاموش باشید. بتهایی را که بجز خدا فریاد می‌دارید و می‌پرستید، بندگانی همچون خود شما هستند آنان را به فریاد دستهایی هستند که با آنها چیزی را برگیرند؟ یا چشم هایی دارند که با آنها ببینند؟ یا گوشهایی دارند که با آنها بشنوند؟ بگو: این بتهایی را که شریک خدا می‌دانید فرا خوانید و سپس شما و آنها همراه یکدگر در مورد من نیرنگ و چاره جوئی کنید و اصلاً مرا مهله ندهید. بیگمان سرپرست من خدایی است که این کتاب (قرآن را بر من) نازل کرده است و اوست که بندگان شایسته را یاری و سرپرستی می‌کند].

همه این آیه‌ها نصوص صریح و واضحی است در اینکه طلب غیر از خدا شرک اکبر است که فرد را از دایره اسلام خارج می‌کند.

تowسل مشروع و جائز

۱- توسُل به ذات خدای تعالیٰ جائز است، مانند اینکه بگوئی: يا الله.

۲- توسُل به یکی از اسماء الله: يا رحمن، يا رحيم، يا حى، يا قيوم.

۳- توسُل به صفات باری تعالیٰ: اللهم برحْمَتِك أَسْتَغْيِثُ خَدِيَا بِهِ رَحْمَتَكَ تُو دَادِرَسِي وَ اسْتَغْاثَهُ مَىْكَنِمْ (فریاد رسی می‌کنم). و مانند اینها.

۴- توسُل به دعای مرد صالحی که زنده است و وجود دارد، مثلاً می‌گوییم: ای شیخ برایم دعا کن، و مانند این، چنانکه صحابه از رسول الله ﷺ طلب باران می‌کردند.

۵- توسُل به عمل نیک و صالح: مانند قصه اصحاب غاری که صخره ای در غار را بر روی آنها بست، و خدا را با اعمال صالحی که انجام داده بودند دعا کردند، خداوند مشکل آنها را بر طرف کرد و از غار بیرون آمدند.

و ممکن است بگوئی: خدایا به دوستی و محبت من به پیامبرت، و توحیدم به تو، و طاعتم، به تو و رسولت، این چیز را به من بد. اما سؤال کردن و طلب تو به مقام پیامبر، و ولی، یا سوگندت به یکی از اینها، بدعتی است که تو را بسوی شرک می‌کشاند، و اگر هم تو را به شرک نکشاند، این نوع طلب حرام است، زیرا در اینجا سؤال کننده (طلب کننده) فقط از خداوند کمک خواسته است. اما سؤال و طلب از مردگان و یا شخص غیر حاضر بطور مباشر، شرک اکبر بشمار می‌رود.

و خداوند بندگان را ارشاد و راهنمائی کرده تا فقط او را بخوانند، و غیر از او را نخوانند، و وعده به اجابت داده است، فرمودند: وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادٍ عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ (186). سوره البقره.

[وهنگامیکه بندگانم از تو درباره من بپرسند من نزدیکم و دعای دعا کننده را هنگامیکه مرا بخواند پاسخ می‌گوییم پس آنان هم دعوت مرا بپذیرند و به من ایمان بیاورند تا آنان راه یابند].

و فرمودند: وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (60)). سوره غافر.

[پروردگار شما می‌گوید: مرا بفریاد خوانید تا بپذیرم].

و ما را راهنمائی کرده تا تنها از او کمک بخواهیم، و ما در هر رکعت نماز چنین می‌گوییم: إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (5)). سوره الفاتحة.

[پروردگارا تنها تو را می‌پرسیم، و از تو یاری می‌جوییم].

با اینحال می‌بینی که بیشتر نمازگزاران اگر اجابت دعايشان به تأخیر افتاد، بسوی قبرها و ضريح رو می‌آورند و به آنها توسُل می‌جويند، در حالیکه خداوند تواناست که فوراً دعای آنها را اجابت کند، ولی اين یک نوع ابتلاء و امتحان برای بندگانش می‌باشد،

چون حکمت الهی موجب شده تا بندگان خود را امتحان کند، و ممکن است اجابت بنده را بتأخیر انداخته تا صدق و راستی او را

بداند، چون اگر صادق باشد بر شدائد و مصیبتهای صبر کرده استوار می‌شود، و بجز خدا کس دیگری را نخواهد خواند، اگر هم کوهها بر سرش پایین آید، و یا زمین شکافته شده او را ببلعد، و این گونه اشخاص اعتماد و توکلشان بر خدا قوی و محکم است.

پس مطمئناً خدا درخواست او را بدون جواب نمی‌گذارد و فرد دیگر در این امتحان به فتنه افتاده و فریفته می‌شود، ایمان او ضعیف شده، و شیطان اینکار را برایش زینت داده تا او را از دایره اسلام خارج نماید، و سوگند خود را برآورده کند هنگامی که گفت: قالَ فَبِعِزَّتِكَ لَا غُوَيْنَهُمْ أَجْمَعِينَ (۸۲) إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ (۸۳)). سوره ص.

[گفت به عزت و عظمت سوگند که (در پرتو عمر جاویدان وتلاش بی امان) همه آنان را گمراه خواهم کرد، مگر بندگان مخلص تو از ایشان را (که بر آنان سلطه وقدرتی نداشته و وسوسه ام در ایشان نمی‌گیرد).]

و مصدق آن ابتلا و امتحانی که برای بشریت است، خداوند می‌فرماید: أَبْحَسِ النَّاسُ أَنْ يُتُرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ (۲) وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ (۳) سوره العنكبوت.

[آیا مردمان گمان برده اند همین که بگویند ایمان آورده ایم به حال خود رها می‌شوند و ایشان (با تکالیف و وظایف و رنجها و سختیهایی که باید در راه آثین آسمانی تحمل کرد) آزمایش نمی‌گردند؟ ما کسانی را که قبل از ایشان بوده اند (با انوع تکالیف و مشقات و با اقسام نعمتها و محتنها) آزمایش کرده ایم، آخر باید خدا بداند چه کسانی راست می‌گویند، و چه کسانی دروغ می‌گویند.]

و می‌فرماید: أَوْلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَدْكُرُونَ (۱۲۶) سوره التوبه.

[آیا منافقان نمی‌بینند که در هر سالی، یکبار یا دوبار (و بلکه بیشتر) مورد آزمایش قرار می‌گیرند، بعد از آن توبه نمی‌کنند و عبرت نمی‌گیرند و بیدار و هوشیار نمی‌شوند].

به کسی غیر از رسول الله ﷺ اقتداء و تأسی نمی‌کنیم

متأسفانه افرادی که از دیدگاه مردم از جمله علماء بشمار می‌روند و یا صاحبان مقام و قدرت هستند مانند انسانهای جاهم و نادان نزد قبرها کارهای انجام می‌دهند که در واقع از جمله گمراهان بشمار می‌روند.

و ممکن است مردم در این باره از آنها فتوی بخواهند، در جواب می‌گویند: حکم این چیز جایز و صحیح است، و از شرک بشمار نمی‌رود!!

و مردم به آنها اقتداء می‌کنند، ولی عاقل و دانا این کار را انجام نمی‌دهد، زیرا می‌گوید آنچه رسول الله ﷺ و سلف صالح آنجام نداده اند، من آنرا انجام نمی‌دهم.

پس وقتی رسول الله ﷺ در تمامی زندگی خود غیر از خدا را نخواسته، و هیچ کس از او چنین کاری ندیده، نه در صلح و نه در

آشتباه، نه در وقت جنگ و نه در وقت شادی و مسرت، و نه در خوشی و خرمی و نه در شدت و سختی، بلکه آنچه از او ثابت شده

اینکه هرگاه مشکل یا مصیبی به او رسیده به بلال می‌گفت: ((يا بلال أرجنا بها)) [بخاری وأحمد].

ای بلال ما را با نماز خواندن آرامش ده.

و ما در هر نماز این آیه را می‌خوانیم: إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ^(۵) سوره الفاتحه.

[پروردگارا تنها تو را می‌پرستیم و از تو یاری می‌خواهیم].

یعنی هیچکس غیر از تو نمی‌پرستیم، و از او یاری نمی‌طلبیم، بلکه فقط از تو کمک می‌خواهیم.

و خداوند در قرآن می‌فرماید: لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ^(۲۱) سوره الأحزاب.

[سرمشق و الگوی زیبایی در (شیوه پندار و گفتار و کردار) پیغمبر خدا برای شماست].

و خداوند نفرموده که: برای شما در اهل زمانتان قدوه حسن و خوبی است، (و نفرمود که: چرا به مردم زمانتان اقتداء و تأسی نکردید).

و بنگر که بنی اسرائیل هنگامی که در معصیت خدا از علماء و عابدان خود اطاعت کردند، خداوند چه فرمود: اَتَخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرَهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ^(۳۱) سوره التوبه.

[یهودیان و ترسایان علاوه از خدا، علماء دینی و پارسایان خود را هم به خدائی پذیرفته اند].

و هنگامی که عدى بن حاتم این آیه را شنید، گفت: ای رسول الله ما آنها را نمی‌پرستیدیم - چون قبل از اسلام در دین نصاری بود - در جواب رسول الله ﷺ فرمودند: ((أليسوا يحلون ما حرم الله فتحلونه ويحرمون ما أحل الله فتحرمونه؟ قال: بلى، قال: فتلک عبادتهم)). [الترمذی ۲۵۹/۵].

ایا حلال نمی‌کردند، آنچه خدا آنرا حرام کرده بود، و شما نیز آنرا حلال می‌کردید، و حرام نمی‌کردند آنچه خدا آنرا حلال کرده بود، و شما نیز آنرا حرام می‌کردید؟ عدى بن حاتم در جواب گفت: بلی ای رسول خدا! آنحضرت ﷺ فرمودند: این همان عبادت کردن آنهاست.

ای برادر مسلمان: چه فرقی است بین کسی که بگوید: عیسی فرزند خداست، و بعضی از صفات الوهیت را دارد، چنانکه نصاری چنین می‌گویند؛ و بین کسی که غیر از خدا را خواسته و معتقد است که به او یاری می‌دهد، و خواسته را برآورده می‌کند؟ نصاری زمانی مسلمانان را بر انجام اینگونه کارها ملامت می‌کنند، بجز عده کمی از مسلمانان که خدا به آنها رحم کرده و چنین نیستند.

و این عمل با توجه به اینکه شرک بخدای متعال است، و نابود کننده اعمال است؛ مسلمانان را نیز از هم پراکنده می‌کند، زیرا

نمی‌توانند با هم جمع شده، یکپارچه شوند وقتی که عقیده آنان یکی نیست، زیرا مخالف منهج و روش صحیح می‌باشند. جای

تأسف است که بعضی از نصاری وقتی زندگی دوره جاهلیت را مطالعه می‌کنند، می‌گویند: اینها به بت پرستی پدران شان بازگشته

اند، و فراموش کرده اند، یا خود را به فراموشی انداخته اند هنگامی که بخدا نسبت فرزند دادند، خداوند سبحان منزه است که از

کسی زاده، یا کسی از او متولد شود . می‌فرماید: لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (۱۱) سوره الشورى.

[هیچ چیزی همانند خدا نیست واو شنو و بینا است].

لما ترکنا الهدى حللت بنا نقم

وهاج للظلم والطغيان طوفان

وقتی هدایت را ترک کردیم، عذاب و عقوبت بر ما فرود آمد، و ظلم و طغیان شدت گرفت و فراگیر شد.

طلب از غیر خدا اعمال نیک و کردار حسنی را محو و نابود می‌کند

ای برادر: هیچ شک و تردیدی نیست که طلب از غیر خدا گمراهی محض است، خداوند می‌فرماید: وَمَنْ أَصْلَ مِمَّنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ

اللهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنِ الدُّعَائِهِمْ غَافِلُونَ (۵) سوره الأحقاف.

[چه کسی گمراه تراز کسی است که افرادی را بفریاد بخواند و پرسش کند که (اگر) تا روز قیامت(هم ایشان را بفریاد بخواند و

پرسش کند) پاسخ نمی‌گویند؟ و اصلاً آنان از پرسش گران و بفریاد خواهند گان غافل و بی خبرند].

و گوش کن وقتی فرشتگان هنگام مردن روح آنها را می‌گیرند به آنها چه می‌گویند: جَتَّى إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا

كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللهِ قَالُوا ضَلَّوْا عَنَّا وَشَهَدُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ (۳۷) سوره الأعراف.

[تا آنگاه که فرستادگان ما (یعنی فرشتگان قبض ارواح) به سراغشان می‌آیند تا جانشان را بگیرند (بدین هنگام به ایشان) می‌گویند:

معبودهایی که جز خدا می‌پرستید کجا بایند؟ (به ایشان بگویید بیایند و شما را از چنگال مرگ بربایند!) می‌گویند: از ما نهان و ناپیدا

شده اند و ما را ترک گفته اند آنان علیه خود گواهی می‌دهند و اعتراف می‌کنند که کافر بوده اند].

و انسان کافر عمل و کردار او محو و نابود است، خداوند می‌فرماید: وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا (۲۳) سوره

الفرقان.

[ما به سراغ تمام اعمالی که آنان انجام داده اند می‌رویم و همه را همچون ذرات غبار پراکنده در هوا می‌سازیم].

زیرا با امر و فرمان خدا و رسول خدا مخالفت کرده است.

مخالفت امر خدا در آیه فوق گذشت، ولی مخالفت امر رسول الله در معصیت اوست آنگاه امر کرد تا از غیر خدا چیزی خواسته

نشود، چنانکه فرمودند: ((إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعْنَتْ فَاسْتَعْنْ بِاللَّهِ)). [أحمد].

اگر خواهش و درخواستی داشتی، آنرا از خدا بخواه، و اگر کمک و یاری خواستی، آنرا از خدا بخواه.

و شرک قطعاً مورد قبول نیست، و سبب نابود شدن اعمال نیک و صالح از نماز و روزه و حج می‌شود، خداوند می‌فرماید: وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ (۶۵) سوره الزمر.

[به تو و به یکایک پیغمبران پیش از تو وحی شده است که اگر شرک ورزی کردارت (باطل و بی پاداش می‌گردد و) هیچ و نابود می‌شود، و از زیانکاران خواهی بود].

و می‌فرماید: إِنَّمَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارِ (۷۲) سوره المائدہ.

[بیگمان هر کس انبازی برای خدا قرار دهد، خدا بهشت را برابر او حرام کرده است (و هرگز به بهشت گام نمی‌نهد) و جایگاه او آتش (دورخ) است].

پس ای برادر مؤمن از شرک و هر وسیله ای که به آن منتهی می‌شود مانند ساختن مساجد بر قبرها، یا قبری که نزد او قربانی شود، و امثال آن دوری گزین، چون پدرمان ابراهیم □ از افتادن در شرک می‌ترسید، چنانکه خداوند می‌فرماید: وَاجْنِبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ (۳۵) سوره ابراهیم.

[خدایا من و فرزندانم را از پرسش بتها دور فرماء].

خدایا ما را از طلب کردن آنها به غیر تو دور فرماء.

امام ابراهیم التمیمی گوید: (چه کسی بعد از ابراهیم □ از بلا و مصیبت در امان است).

ای برادر بر تو واجب است که مردم را از این نادانی و عادتهای جاهلی و شرکی که با اهل جاهلیت فرقی ندارد بر حذر داری، و اینکه طلب کردن را خالصاً برای خدا قرار دهنده، و به ندای باری تعالیٰ لبیک گویند هنگامی که فرمودند: وَقَالَ رَبُّكُمْ اذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (۶۰) سوره غافر.

[پروردگار شما می‌گوید: مرا به فریاد خوانید تا بپذیرم].

و می‌فرماید: وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أَجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِي فَلَيَسْتَجِيِبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ (۱۸۶) سوره البقرة.

[و هنگامی که بندگانم از تو درباره من پرسند من نزدیکم و دعای دعا کننده را هنگامیکه مرا بخواند پاسخ می‌گویم، پس آنان هم دعوت مرا بپذیرند و به من ایمان بیاورند تا آنان راه یابند].

بعضی از وسائل شرک

لازم است بدانیم که از جمله وسائل شرک نماز در مساجدی است که در آنها قبر است، و نماز در آن مساجد باطل است، چنانکه رسول الله □ می‌فرماید: ((عَنِ اللَّهِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدٍ)). [بخاری و مسلم از حدیث عائشة].

خدا لعنت کند یهود و نصاری که قبرهای پیامبران خود را به مساجد تبدیل کرده اند.

در مورد قبر پیامبر ﷺ و قرار گرفتن آن در مسجد هیچ حجت و برهانی نیست، چون در خانه اش دفن شده است، و خانه اش

مسجد نیست، زیرا وفاتش در خانه بوده، و هر پیامبری در همانجا که وفات یافته دفن می‌شود، چنانکه در حدیث صحیح وارد شده

است، و همچنین ابوبکر و عمر رضی الله عنہما نیز در حجره ام المؤمنین عائشه رضی الله عنہا با پیامبر ﷺ دفن شده اند.

پس بایستی متوجه این شبھه که بعضی از افراد آنرا ایجاد کرده اند باشیم.

از جمله شبھه هایی که اهل باطل آنرا ادعا می‌کنند

چرا از اولیاء یاری نخواهیم در حالیکه خداوند در باره آنها چنین می‌فرماید: **أَلَا إِنَّ أُولَيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ** (۶۲).

سوره یونس.

[بدان که دوستان خدا نه بیمی بر آنان است، و نه آنان اندوهگین شوند].

ما فقط بخارط جاه و منزلت آنان نزد خدا آنها را می‌خوانیم، چون صالح و نیکوکارند و در نزد خدا مقام دارند، و ما بخارط آنچه که خدا به آنان داده آنها را می‌خوانیم.

علمای موحد اهل سنت و جماعت در صدد رد به این شبھه برآمده و جواب داده اند که: بقیه آیه را بخوانید تا بریتان واضح گردد:

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ (۳) سوره یونس.

[آنانکه ایمان آورده اند و پروا می‌کردند].

خداوند تعریف اولیاء را چنین بیان کرده: بخدا مؤمن هستند، و از کردار و اعمالی که خدا از آن خشم و غصب می‌گیرد و کراحت

دارد، پرهیز می‌کنند، و از بزرگترین اعمالی که خدا به آن خشم می‌گیرد و کراحت دارد، شرک و توسل بغیر از خداست، پس چگونه

اولیاء راضی می‌شوند تا دیگران به آنها توسل جویند، بلکه خداوند در روز قیامت به اولیاء خود می‌فرماید: **أَهُؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا**

يَعْبُدُونَ (۴۰) قالوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيَّا مِنْ دُنْهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ (۴۱) سوره سباء.

[آیا اینان شما را می‌پرسیدند؟ گویند پاک و منزه‌ی، تو کارساز مایی نه آنان، بلکه جن را می‌پرسیدند، بیشترشان به آنها باور

داشتند].

و رسول الله با مشرکین عرب به جنگ پرداخت در حالی که به توحید ربوبیت اعتراف داشتند، آنهم اینکه: خدا خالق و رازق و مدبر

تمامی امور در آسمان و زمین است، با آنها جنگ کرد در حالی که در باره اولیاء می‌گفتند: **هَوُلَاءُ شُفَاعَوْنًا عِنْدَ اللَّهِ** (۱۸) سوره یونس.

[این (بتهای) شفیع ما نزد خدایند]. با اینحال شفاعت آنها از مرده صالحین و غیره به آنها نفعی نرساند.

از خداوند متعال خواستارم که من و شما و جمیع مسلمانان را به آنچه رضا و خشنودی اوست موفق دارد.

و ما را بر ملت پدرمان ابراهیم و سنت پیامبرمان محمد النبی الامین ثابت قدم و استوار گرداند، تا اینکه خدا را ملاقات کرده

و هیچ فتنه و محرومیتی از رحمت خداوندی بر ما وارد نشده باشد. و آخر دعوا نا ان الحمد لله رب العالمین .